
Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Hitra kommune

- Arkivsak:** 13/126
- Møtedato/tid:** 22.10.2013, kl. 11:00
- Møtested:** Rådhuset, kommunestyresalen
- Møtedeltakere:** Tom Skare, leder
Lindis Heggvik Aune
Björg Reitan Bjørgvik
Johannes Håvik
Gunnar Andresen
- Forfall:**
- Andre møtende:** Revisor Ann-Katharine Gardner
Revisor Tor Arne Stubbe
Jan-Åge Sneve Gundersen Konsek (møtesek)
Rådmann
Inviterte politikere
- Kopi:** Ordfører, rådmann, Revisjon Midt-Norge
-

Sakliste

024/13	Referatsaker
025/13	Kontrollutvalgets spørretime/aktuelt fra utvalgene
026/13	Forslag til budsjett 2014 med økonomiplan 2015-2017 for kontrollutvalget i Hitra kommune
027/13	Orientering om status av revisjon av kommuneregnskapet 2013
028/13	Orientering fra administrasjonen
029/13	Plan for forvaltningsrevisjon 2014-2015 - Forarbeid og overordnet analyse

Møtet avholdes i kommunestyresalen i Hitra rådhus. Utvalget vil starte med lunsj i kantinen på rådhuset kl.11.00. Ordinær saksbehandling starter kl.11.30.

Samråd med administrasjon og andre politikere i Hitra kommune angående forarbeid til ny plan for forvaltningsrevisjon 2014-2015 vil starte kl.15.00. Middag serveres i kantinen fra kl.16.30.

Eventuelle forfall meldes til Kontrollutvalgsekretariat Midt-Norge IKS v/ Jan-Åge Sneve Gundersen på telefon 486 00 014, eller e-post: jan.age.gundersen@konsek.no Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 15.10.2013

Tom Skare (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Jan-Åge Sneve Gundersen
Rådgiver, Konsek

Referatsaker

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Hitra kommune	Møtedato 22.10.2013	Saksnr 024/13
Saksbehandler: Jan-Åge Sneve Gundersen		
Arkivkode: 033		
Arkivsaknr.: 13/126-1		

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Prosjektplan TrønderEnergi

Saksutredning

Følgende referatsaker vil bli presentert i møtet:

1. Prosjektplan Trønderenergi fra Revisjon Midt-Norge IKS

PROSJEKTPLAN

Kommune:
Flere

Prosjekt:
Trønderenergi

Prosjektleder:
Frode Singstad

Prosjektnr.:
-

Styringsgruppe, dato:
21.08.2013

Selskapskontroll i TrønderEnergi

1. INNLEDNING

Kontrollutvalgene i 20 av TrønderEnergis eierkommuner¹ har bestilt en selskapskontroll av TrønderEnergi. Denne prosjektplanen danner grunnlaget for gjennomføring av kontrollen. Planen er utarbeidet av prosjektgruppen (Magnar Andersen, Trondheim kommunerevisjon og Frode Singstad, prosjektleder, Revisjon Midt-Norge IKS) og vedtatt av styringsgruppen (Monica Larsen Torvik, Fosen kommunerevisjon IKS, Inge Storås, Revisjon Midt-Norge IKS og Per Olav Nilsen, leder, Trondheim kommunerevisjon). Planen er utarbeidet med utgangspunkt i den prosjektskissen kontrollutvalgene har gitt sin tilslutning til.

2. BAKGRUNN

TrønderEnergi er et offentlig selskap eid av flere kommuner i Trøndelagsregionen. De kommunale kontrollutvalgene skal påse at det utføres kontroll med kommunalt eide selskaper, herunder påse at den som utøver eierinteressene i selskapet gjør dette i samsvar med de forventninger og føringer som eierne har satt for selskapet. I tillegg kan selskapskontroll også omfatte forvaltningsrevisjon. Dette innebærer kontroll av om selskapets økonomiske styring og måloppnåelse er i samsvar med eiernes forventninger og føringer, og om selskapet drives i samsvar med lover og regler for virksomheten.

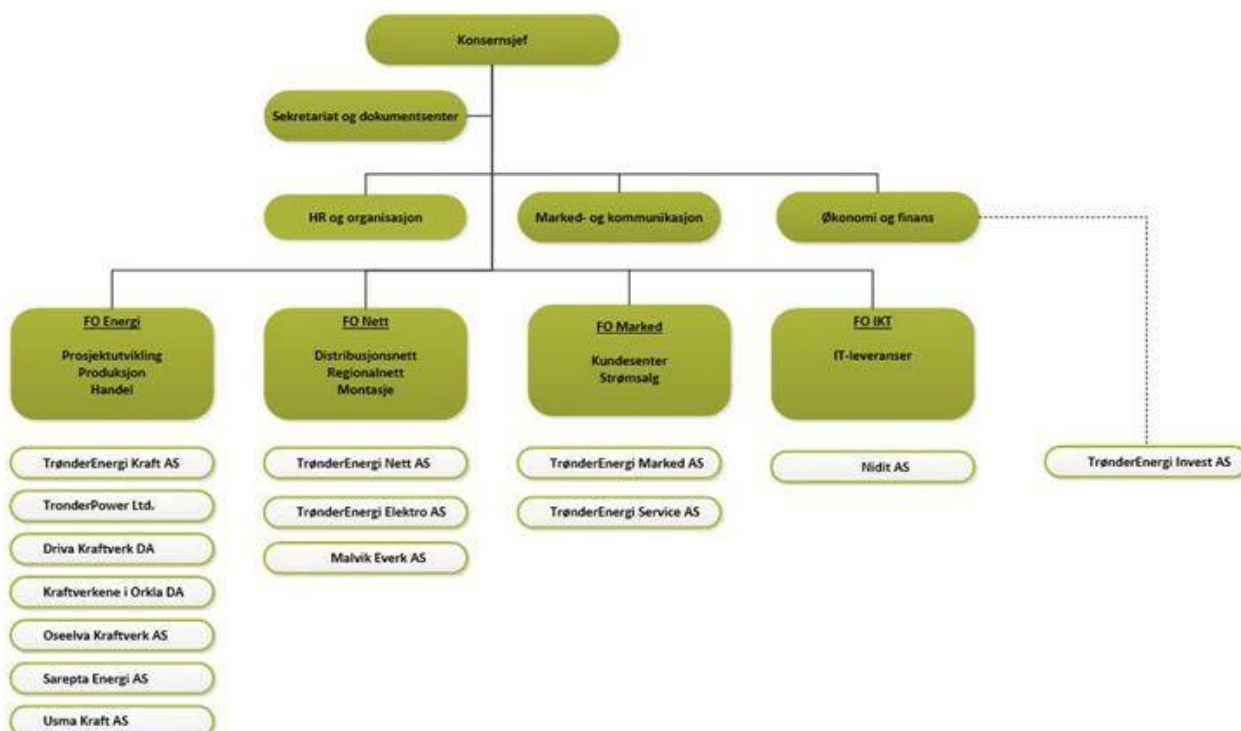
Konsernet TrønderEnergi består i dag av 11 selskap som er organisert i fire forretningsområder (se figur på neste side). Disse er forretningsområdene a) Energi, b) Nett, c) Marked og d) IKT. Forretningsområdet Nett drives ikke i konkurranse med andre aktører og er å anse som en monopolvirksomhet. Virksomheten er underlagt energiloven der det er krav om funksjonelt skille mellom nettvirksomheten og den øvrige delen av konsernet. Nettvirksomheten til TrønderEnergi har over 100.000 kunder, og er underlagt særskilte krav til funksjonelt skille etter energiloven.

¹ Trondheim, Melhus, Orkdal, Klæbu, Snillfjord, Agdenes, Hitra, Skaun, Hemne, Meldal, Midtre Gauldal, Frøya, Selbu, Malvik, Holtålen, Oppdal, Ørland, Rissa, Åfjord og Osen

PROSJEKTPLAN

Kommune: Flere Prosjekt: Trønderenergi Prosjektleder: Frode Singstad Prosjektnr.: - Styringsgruppe, dato: 21.08.2013

Figur: Konsernorganisering, TrønderEnergi

Kilde: tronderenergi.no

Energiloven – oppfølging av tilsyn fra NVE

I følge tilsynsmyndighetene (NVE) hadde selskapet i 2012 følgende avvik:

1. Brudd på kravet om funksjonelt skille knyttet til at konsernet ga stoppordre for MAFI-prosjektet.² Konsernledelsen instruerte dermed nettselskapet til å ta avgjørelser som fremmet konsernets interesser og ikke nettselskapets interesser
2. Brudd på kravet om funksjonelt skille knyttet til avdeling Merke.³ Avdeling Merke hadde en uklar rolle i organisasjonen og har gitt konkrete innspill til informasjon fra nettselskapet til nettselskapets kunder.
3. TrønderEnergi Nett hadde brutt omsetningskondisjonens vilkår 3.6, jf. forskriften om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester.

² MAFI-prosjektet er et arbeid nettselskapet iverksatte for å effektivisere og konkurranseutsette konsernfunksjoner som kundesenter og fakturaservice.

³ "Merke" er en markedsavdeling på konsernnivå.

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Prosjektleder: Prosjektnr.: Styringsgruppe, dato:
Flere Trønderenergi Frode Singstad - 21.08.2013

4. TrønderEnergi Nett har brutt kravet til nettselskapets nøytralitet, ved samfakturering med enkelte kraftleverandører og at nettselskapet ikke tillater samfakturering med alle kraftleverandører.

NVE har vurdert bruddene til å omhandle tre ulike typer forhold:

- Krav til funksjonelt skille
- Krav til nettselskapets nøytralitet
- Krav til rutiner og program for overvåking av nettselskapets nøytralitet

Prosjektgruppen har i forbindelse med planleggingen vært i møte med NVE. Møtet ga god informasjon om NVEs tilsyn med konsernet generelt og nettselskapet spesielt. Møtet ga ikke grunnlag for å endre den innrettingen vi har skissert i prosjektskissen. I møtet kom det fram at NVE vurderte å utstede dagmulkt til TrønderEnergi Nett for manglende retting av avvik fra tilsynene. Årsaken er etter hva vi forstår at datasystemene fremdeles ikke fungerer etter NVEs forskrifter, noe som innebærer at kunder fremdeles ikke får byttet kraftleverandør på riktig måte. På grunn av dette klarer ikke TrønderEnergi Nett å overholde tidsfristene for leverandørskifter. Tilsvarende tekniske utfordringer gjør også at TrønderEnergi Nett ikke har kunnet tilby samfakturering med kraftleverandørene.

I møtet kom det videre fram at NVE har mottatt klager på at TrønderEnergi Marked bruker TrønderEnergi Netts database for å oppsøke kunder. Det er i strid med kravet til nøytralitet og funksjonelt skille. Ifølge NVE var det ikke planlagt nye revisjoner (tilsynsbesøk) på dette grunnlaget, men de hadde ikke lukket tilsynssaken.

Etter prosjektgruppens syn er det grunnlag for å undersøke nærmere hvilke tiltak selskapet har iverksatt for at virksomheten skal drives i tråd med energiloven med forskrifter, og hvilke tiltak som iverksettes for å sikre at virksomheten også frem i tid er i tråd med gjeldende regelverk. Se nærmere under beskrivelsen av problemstillingene 6-8.

Eiernes ansvar

De kommunene som har eierandeler i TrønderEnergi, har på sin side et ansvar for oppfølging av selskapet. Prinsipper for god eierstyring tilsier at eierne har en klar og tydelig målsetting med sitt eierskap i selskapet. Videre er det sentralt at disse målsettingene ligger til grunn for hvordan eierkommunen utøver sitt eierskap, og at eierrepresentantene er kjent med de styringssystemene som gjelder for den aktuelle

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Prosjektleder: Prosjektnr.: Styringsgruppe, dato:
Flere Trønderenergi Frode Singstad - 21.08.2013

selskapsformen. Eierutøvelsen skal skje i rette fora, formell generalforsamling og uformelle eiermøter, og ikke ved påvirkning av styremedlemmer. Offentlige eiere kan sies å ha et særlig ansvar for å påse at selskapet ivaretar sitt samfunnsansvar, og at selskapene har et bevisst forhold til etiske problemstillinger i driften. Dette er forhold vi vil belyse ved intervju med eierrepresentanter og selskapets ledelse, og gjennomgang av protokoller og dokumentasjon.

Konsernet har videre vært inne i en sterk ekspansjon på en rekke områder. Dette gjelder både utvidelse av nettdelen av virksomheten, og ved oppbygging av aktiviteten på nye virksomhetsområder. Et relevant spørsmål er om denne ekspansjonen er forankret hos eierne, og ikke minst på hvilket beslutningsgrunnlag ekspansjonsstrategiene er vedtatt. Har eierkommunene tatt aktivt stilling til om de ønsker denne utviklingen for selskapet? Har ekspansjonen gått ut over selskapets avkastning, og er i så fall det i forståelse med eierne?

Ved overtakelse av nettet er det blant annet for Trondheimsregionen sagt at dette ikke skal føre til høyere nettleie, fordi selskapet med større nettmarkedet vil få syneregieffekter. Dette er svært viktig for kundene i Trondheimsregionen, og har fra politisk hold blitt framsatt som en forutsetning for ekspansjon og overtakelse av nett. Det er derfor interessant å belyse hvilke synergieffekter dette har gitt.

Endelig er det sentralt å vurdere om TrønderEnergi har etablert de nødvendige styringssystemene på overordna nivå for å sikre at konsernets aktivitet er hensiktsmessig for å nå de kravene og forventningene eierne stiller til selskapet.

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Prosjektleder:
Flere Trønderenergi Frode Singstad

Prosjektnr.:
-

Styringsgruppe, dato:
21.08.2013

3. PROBLEMSTILLINGER

Redegjørelsen foran innebærer at prosjektet vil ha en todelt innretning. Den første delen retter seg i hovedsak mot eierne, eierstyringen og selskapets styringssystemer på konsernnivå. Den andre delen retter seg mot forholdet mellom konsernet og nettselskapet, og har som formål å redegjøre hvordan de ivaretar kravene til funksjonelt skille og nøytralitet etter energiloven. I det følgende presenterer vi de problemstillingene vi har utarbeidet for undersøkelsen.

3.1 EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Et sentralt prinsipp ved godt kommunalt eierskap er at kommunen har en bevisst holdning til hvorfor de eier de selskapene de gjør, og hva de vil med eierskapet. Prinsipper for god eierstyring fremkommer i Kommunenes Sentralforbund sine anbefalinger for eierstyring og anbefalinger gitt av Norsk Utvalg for Eierstyring og Selskapsledelse (NUES). Hovedproblemstilling for denne delen av undersøkelsen er:

- **Er eierstyring og selskapsledelse i TrønderEnergi i samsvar gitte anbefalinger og eiernes forventninger?**

Dette vil bli belyst ved å svare på følgende spørsmål:

- Har eierkommunene tydelige målsettinger med sitt eierskap i TrønderEnergi?
- Utøver eierkommunene sitt eierskap i tråd med aksjelovens prinsipper og øvrige prinsipper for godt eierskap?
- Hvordan sørger eierne og selskapet for at virksomheten ivaretar sitt samfunnsansvar?
- Bidrar eierkommunene til å utvikle selskapets strategier, og har selskapets strategier reell forankring hos eierkommunene?
- Er det etablert styringssystemer som sikrer at konsernet aktivitet er hensiktsmessig i forhold til de krav og forventinger som er stilt til selskapet, og hvordan er etterlevelsen av disse?

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Prosjektleder: Prosjektnr.: Styringsgruppe, dato:
Flere Trønderenergi Frode Singstad - 21.08.2013

3.2 ENERGILOVENS KRAV TIL FUNKSJONELT SKILLE

Det følger av energiloven at TrønderEnergi må kunne dokumentere at virksomhetene er organisert og drevet med et funksjonelt skille mellom selskapets monopodel (nettselskap) og konsernets øvrige virksomheter. Hovedproblemsstilling for denne delen av undersøkelsen er:

- **Hvordan ivaretar TrønderEnergi kravene til funksjonelt skille og nøytralitet etter energiloven?**

NVE har tilsynsmyndighet på området og problemstillingen vil bli belyst ved å svare på følgende spørsmål:

- Hva gjør TrønderEnergi for å lukke de avvikene som NVE har påpekt.?
- Hvordan sikrer TrønderEnergi seg fremover at kravene til funksjonelt skille og nøytralitet blir ivare tatt?
- Hvordan dokumenterer TrønderEnergi at nettselskapet ikke blir feilbelastet kostnader som berører andre deler av virksomheten?

4. KILDER TIL REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er den standarden som eiernes og konsernets praksis måles mot. Kriterier skal utledes av autoritative kilder. Kilder for revisjonskriterier i denne kontrollen er aktuelle føringer gitt av eierne, konsernets vedtekter, prinsipper for god eierstyring⁴, økonomisk teori, prinsipper for internkontroll, samt relevante lover og forskrifter.⁵ I tillegg kan det være aktuelt å utlede kriterier ut fra de krav som selskapet selv har vedtatt eller målsettinger som selskapet har fremmet overfor eierne.

⁴ Aktuelle kriterier hentes fra Kommunenes Sentralforbunds anbefaling om eierstyring, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak, samt anbefalinger gitt av Norsk Utvalg for Eierstyring og Selskapsledelse (NUES). Styret i TrønderEnergi AS har vedtatt at eierstyringen og selskapsledelsen skal bygge på prinsippene i NUES.

⁵ Aktuelle lovkilder for kriterier vil være Energiloven, avregningsforskriften (FOR 1999-03-11 nr 30), NVE's tilsynsrapporter/pålegg og Lov om offentlige anskaffelser med mer.

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Prosjektleder:
Flere Trønderenergi Frode Singstad

Prosjektnr.:
-

Styringsgruppe, dato:
21.08.2013

5. AVGRENSNINGER

Som problemstillingene skisserer vil vi fokusere på utvalgte deler av TrønderEnergi sin virksomhet. Utover de avgrensningene som følger av problemstillingene og kriteriene, vil vi legge til at ytterligere avgrensninger eller endringer i innretningen kan bli gjort etter innledende møter med konsernledelsen.

6. FRAMDRIFT

Oppstartmøte med konsernledelsen er planlagt til første uke i september, mens hovedtyngden av datainnsamlingen er planlagt utført i oktober - november.

I den prosjektskissen som kontrollutvalgene tidligere har gitt sin tilslutning til, er det forutsatt at rapport fra selskapskontrollen skal leveres innen 31.12. Prosjektgruppen har av ulike årsaker ikke kunnet starte arbeidet med kontrollen før nå, og det innebærer at vi dessverre ikke ser oss i stand til å gjennomføre kontrollen med tilstrekkelige krav til kvalitet innen den fristen. Vi ber derfor kontrollutvalgene om å slutte seg til ny frist for levering 28.02.2014.

7. VEDLEGG 1: AKTUELLE KILDER TIL KRITERIER

Kilder til revisjonskriterier er i hovedsak hentet fra relevante lover og forskrifter, rammeverket for internkontroll (Coso), aktuelle anbefalinger for eierstyring og selskapsledelse, samt de føringer som ble gitt i forbindelse med fusjonen. I fusjonen ble det gitt føringer om effektiv drift og at dette på sikt skulle gi lavere nettleie for alle kunder. Økonomisk teori knyttet til effektivitet kan derfor også være relevant å trekke inn som kriterier i denne sammenheng.

Eierstyring

Et sentralt prinsipp ved godt kommunalt eierskap er at kommunen har en bevisst holdning til hvorfor de eier de selskapene de gjør. Kommuner bør utarbeide og nedtegne formål og strategier for alle sine eierskap i selskaper.⁶ (jf anbefaling 2). Bakgrunnen for denne anbefalingen er todelt: For det første kan det bidra til å sikre tydelige, forutsigbare og etterprøvbare signaler fra eierne til selskapet. KS anbefaler at kommunale eierskap bør være preget av langsiktighet og samfunnsansvar. For det andre kan det bidra til å bevisstgjøre kommunestyret om sin eierrolle, og om det ansvaret som påligger dem som eiere.

Aksjeloven og prinsipper for godt eierskap?

Kommuner som kjøper aksjer i selskaper, vil og bør ha et ønske om å påvirke selskapene på et eller annet vis. Men de kan ikke styre selskapene gjennom den tradisjonelle forvaltningsmessige styringen de er vant til å bruke ovenfor egen administrasjon. De må forholde seg til de styringsformene som følger av den aktuelle selskapsformen, her AS. Det forutsetter for det første at kommunene og eierrepresentantene har tilstrekkelig kjennskap til disse styringsformene, og for det andre at de forholder seg til de spillereglene som følger av aksjeloven og av normer for godt eierskap.

Aksjeloven er basert på en tydelig ansvarsdeling mellom eiere og styret. Dette kommer blant annet til uttrykk i bestemmelser og styrets rolle og ansvar, og i konkrete krav til gjennomføring av generalforsamling. Prinsippet er at eiere utøver sin myndighet gjennom formelle møter i generalforsamling (asl. § 5-1). Det innebærer at kommunene som eiere må styre gjennom generalforsamlingen, ikke gjennom andre linjer, som styret eller ledelsen. Forvaltningen av selskapet ligger til styret, og medlemmene blir valgt av generalforsamlingen (asl. § 6-3).

Det er vanlig å si at eiernes viktigste oppgave er å velge et kompetent styre. Et styreverv i et aksjeselskap er et personlig verv. Styremedlemmer representerer verken partier, kommuner eller andre interessenter, men skal ivareta bedriftens interesser ut fra det formålet eierne har satt. Styremedlemmer i et aksjeselskap kan stilles strafferettslig og erstatningsrettslig ansvarlig for utøvelsen av sitt verv. Derfor bør eiere sørge for et profesjonelt styre med komplementær kompetanse. Et godt virkemiddel for å sikre kompetente styre, er å vedtektsfeste bruk av valgkomitee.⁷ Valgkomiteen bør levere begrunnede innstillinger til generalforsamlingen. Det bør etableres kriterier for styresammensetningen, som kan bidra til å sikre den komplementære kompetansen.

Som et ledd i arbeidet med å sikre nødvendig kompetanse i styret, anbefaler KS at styret årlig foretar en evaluering av egen kompetanse og eget arbeid. Andre tiltak som kan sikre og opprettholde kompetanse er opplæring til nye styremedlemmer, jevnlig tilbud om oppdatering for andre medlemmer og gjennomføring av styreseminarer. Styret bør gi en samlet redegjørelse for sin styring og ledelse i årsrapporten. Det er eiernes ansvar å sikre et kompetent og styringsdyktig styre. Det innebærer at om styret ikke oppfyller eiernes målsetninger, bør de vurdere å endre det.⁸

KS anbefaler at man som utgangspunkt unngår å velge ledende politikere til selskapsstyrene, blant annet for å unngå stadige habilitetskonflikter ved behandling av saker som angår selskapet i kommunestyret. Dette må likevel nyanseres: I noen type virksomheter kan den kompetansen politikere besitter være viktige og nødvendige bidrag til styrenes samlede kompetanse. Politikere med erfaring fra styrearbeid kan også bidra til en høyere interesse for eierstyring til resten av kommunestyret. KS eierforum har vurdert konkret om det burde innføres et lovforbud mot ledende politikere i styre, men konkluderte med at det ikke ville være hensiktsmessig.

Det følger av kommuneloven § 80a at i selskaper der kommuner eier minst to tredjedeler av aksjene, gjelder kravene til kjønnsbalanse i styret i asl. § 20-6. Det innebærer at hvert kjønn skal være representert med minst 40 %.

⁶

Ja mfører KS sin anbefaling nr 2. I NUES anbefaling kap 2 fremgår det at det er illegrat at selskapets virksomhet bør tydeliggjøres i vedtektene og innenfor rammene av vedtektene bør selskapet ha klare mål og strategier for virksomheten.

Jamfør KS sin anbefaling nr 8. I NUES kap 7 fremgår det at valgkomiteen bør sammensettes slik at aksjonærfelleskapets interesser blir ivare tatt.

Jamfør KS sin anbefaling nr 11 og anbefalingene i NUES kap 8 og 9.

Aksjeloven sier ikke noe om hvem som skal representere en kommune i generalforsamling. Etter kommuneloven vil det være kommunestyret, dersom ikke vedtektene bestemmer noe annet (kompl. § 6). Den som skal representere kommunestyret i generalforsamling, må derfor ha fullmakt fra kommunestyret. Eierutøvelsen skal speile kommunestyrets samlede/flertallsbeslutning. Det er derfor sentralt at det opprettes en forutsigbar og klar kommunikasjon mellom eierorgan og kommunestyre i forkant av generalforsamling. KS anbefaler at kommunestyret representeres ved politisk ledelse og at folkevalgte som er involvert i eierstyringen gjennomgår opplæring i de styringsmulighetene som finnes for den aktuelle selskapsformen.⁹

Samfunnsansvar

Samfunnsansvar handler om hvordan verdier skapes, og hvordan virksomheten påvirker mennesker, miljø og samfunn. Kommunalt eide selskaper forvalter fellesskapets ressurser og bør derfor vise samfunnsansvar. Virksomheten bør skje på en måte som samsvarer med befolkningens oppfatninger om rett og galt. Samfunns- og miljømessige hensyn bør derfor være integrert i virksomhetens strategi og daglig drift. Denne problemstillingen tar utgangspunkt i eierens ansvar for å påse at selskapet ivaretar sitt samfunnsansvar, men ser også på selskapet (ved styrets) arbeid på området.

KS Bedrift har tidligere utviklet en egen veileder for arbeid med etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid i selskaper (KS Bedrifts, 2006). Der fremgår det følgende suksesskriterier for arbeid med etikk:

- Arbeidet – og oppfølgingen av det - må forankres i ledelsen
- Arbeidet må forankres i strategi og handlingsplaner
- Selskapet bør utarbeide retningslinjer for hva som er dets samfunnsansvar, og hvordan de ansatte skal kommunisere dette gjennom handlinger
- Selskapet bør utarbeide retningslinjer for varslings saker
- De etiske verdiene må gjøres kjent i organisasjonen og alle ansatte må ta ansvar for etterlevelse av de etiske retningslinjene.

Forankring av selskapets strategier hos eierne

KS anbefaling nr 3 omhandler utarbeidelse og revidering av selskapsstrategier. Trønderenergi har i løpet av de siste årene gjort noen strategiske valg med stor betydning både for selskapet, ansatte og eierkommunene. Det gjelder blant annet fusjoner, oppkjøp og salg av virksomheter og effektiviseringsprosesser. Fra media er det kjent at noen eierkommuner, eller representanter for dem, har uttrykt skepsis og misnøye med enkelte deler av denne utviklingen. Blant annet er det gitt uttrykk for at eierne er lovt effektiviseringsgevinster som ikke har latt seg realisere. Et selskaps strategier skal gjenspeile eierens forventninger. Derfor er det relevant å undersøke i hvilken grad dagens strategier samsvarer med eierens forventninger, og i hvilken grad strategiene er forankret hos de ulike eierne. Eierne vil som regel ta stilling til strategiske spørsmål på oppfordring fra styret og ledelsen. Vi må derfor se nærmere på det beslutningsgrunnlaget eierne er stilt ovenfor ved behandling av slike saker, og vurdere om det var tilstrekkelig til å opplyse eierne om konsekvensene av de strategiske valgene som ble gjort.

Aksjelovens krav til ledelsens økonomifølgning

Krav til selskapets ledelse fremkommer av aksjelovens kapittel 6. Av § 6-12 fremgår det at det er styrets oppgave å sørge for forsvarlig organisering av virksomheten og at det foreligger fastsette planer og budsjetter for selskapets virksomhet. Styret skal også holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Aksjelovens § 6-14 slår fast at daglig leder skal sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lov og forskrifter, og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte. Av § 6-15 fremgår det at daglig leder skal minst hver fjerde måned, i møte eller skriftlig, gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling.

Regnskapsloven

Som aksjeselskap er TrønderEnergi AS regnskapspliktige etter regnskapsloven. Selskapet er pliktig til å sørge for dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger, og disse blant annet er fullstendighet, nøyaktig og sporbar. Ekstern revisor følger normalt opp avvik på området.

Effektiv drift

Siden TrønderEnergi er et offentlig eid selskap vil det være naturlig å stille samme krav til selskapet som til andre offentlig eide selskaper for å sikre god forretningsmessighet. Lov om offentlige anskaffelser vil gjelde for Trønderenergi Nett da dette er å anse som en offentlig monopolvirksomhet. Innkjøp vil være regulert av Forskrift om innkjøpsreg-

⁹

Jamfør KS anbefaling nr 1 og nr 7.

ler i forsyningssektorene. Uavhengig av lov offentlige anskaffelser bør innkjøp skje på rimeligste måte ut fra at selskapet bør ha som mål å drive mest mulig lønnsomt.

Krav til fremtidig effektivitet framkom også i prinsippene om nettfusjon som selskapene ble enig om. Krav om samordning av nettleien skulle på kort sikt føre til at TrønderEnergi sine kunder fikk lavere nettleie, mens kundene i Trondheim og Klæbu kun skulle få en beskjeden økning i sin nettleie. Fra partene i fusjonen var intensjonen at det nye selskapet skulle være i front blant de mest effektive nettselskapene i landet. Dette skulle på sikt gi nettkundene enda lavere nettleie.

Intern kontroll

For å sikre at selskapets virksomhet og økonomiforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll, bør selskapet ha etablert et internkontrollsystem som gjør at eierne er i stand til å føre en kontroll med virksomheten. Intern kontrollen skal sikre selskapets verdier og sørge for forsvarlig drift av virksomhetene. Den bør være en integrert del av ledelsens totale styringssystem og tilpasset virksomhetens størrelse og kompleksitet. Anerkjent rammeverk for internkontroll (COSO) operer med fem sentrale komponenter. Disse er knyttet til kontrollmiljø, risikovurderinger, kontrollaktiviteter, informasjon og overvåking/ oppfølging

Kontrollmiljøet består av verdigrunnlaget, holdninger og adferd, og setter standard for ansattes holdning til kontroll. Kontrollmiljøet avspeiler hele organisasjonen, og danner grunnlaget for de øvrige kontrollkomponentene.

Med risikovurderinger menes at ledelsen skal identifisere interne eller eksterne risikoer som kan bidra til å hindre måloppnåelse. Det er viktig at ledelsen gjennomfører dette på flere nivåer i organisasjonen og at risikoreducerende tiltak vurderes.

Kontrollhandlinger dreier seg om handlingsplaner og rutiner for risikohåndtering, og bør utformes som en integrert del av virksomheten. Valg av kontrollhandlinger bør vurderes i forhold til kostnad og nytte av redusert risiko.

Med informasjon menes de opplysninger som er relevant for å styre virksomheten. For eierne og ledelsen av virksomheten vil tilgangen på tilstrekkelig økonomisk informasjon være viktig som styringsinformasjon. Budsjettering innebærer ofte planlegging og beslutning under usikkerhet. Desto større usikkerheten er, desto viktigere er den økonomiske informasjonen som forutsetning for økonomistyringen og de beslutninger som skal tas. Det er i tillegg viktig at den økonomiske rapportering og oppfølgingen er aktuell og av god kvalitet.

Resultater bør overvåkes og følges opp mot de mål som er fastsatt. Forutsetningene som ligger til grunn for virksomhetens mål bør gjennomgås med jevne mellomrom. Det bør utarbeides og gjennomføres oppfølgingsrutiner for å sikre at nødvendige endringer eller handlinger blir utført.

Energiloven

Formålet med energiloven er å sikre at produksjon, omforming, overføringer, omsetting, fordeling og bruk av energi skjer på en effektiv og rasjonell måte. Lovens § 1-3 definerer vertikalt integrerte selskaper som virksomheter som utøver produksjon eller omsetning av elektrisk energi i tillegg til overføringer, omforming eller fordeling av elektrisk energi (nettvirksomhet). Trønderenergi er i forhold til denne definisjonen å regne som et vertikalt integrert selskap.

Energilovens kapittel 4 omhandler omsetning av elektrisk kraft. Av § 4-1 fremgår det blant annet at departementet kan fastsette vilkår om organisering og regnskapsførsel. Loven legger til grunn at netteier skal opptre nøytralt, at det tilbys ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår, at det gis informasjon til kundene om nettet. I energiloven følger det krav om selskapsmessig skille (§4.6) og funksjonelt skille (§4.7). For Trønderenergi inntrer kravet om selskapsmessig skille som følge av at de nå har over 100.000 nettkunder. Krav til funksjonelt skille innebærer at ledelsen i nettselskapet ikke kan delta i ledelsen av den delen av virksomheten som er i konkurransemarkedet.

Behov for å regulere inntektene til nettselskapet, foreligger som krav i omsetningskonsesjonen etter energiloven § 4.1. Se også energiloven § 4.3 og energilovforskriften § 4.4 bokstav a, samt krav til regnskapsmessig skille mellom konkurranseutsatt del og monopoldel. Formålet er å unngå kryssubsidiering mellom monopoldelen og den konkurranseutsatte delen.

Avregningsforskriften¹⁰

Avregningsforskriften skal sikre at kraftleverandører gis tilgang til overføringsnettet og legge til rette for at sluttbrukere på en enkel måte kan bytte kraftleverandør. Nettselskapet skal overfor ulike kraftleverandører opptre som en nøytral aktør. I forskriftens kapittel 8 fremkommer krav til nøytralitet, informasjon, gebyrer og bortsetting av tjenes-

¹⁰ FOR 1999-03-11 nr 301: Forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester.

ter. Krav til selskapsnøytralitet og informasjonsplikt fremgår i avregningsforskriftens § 8-1. Nettselskapet skal i enhver sammenheng opptre nøytralt overfor kraftleverandører og sluttbrukere. Forskriften nevner følgende forhold: a) informasjon om kraftleverandører og kraftmarkedet, b) håndtering av leverandørskifter, c) nyetablering av abonnement, d) oversendelse av måledata, e) valg av faktureringsrutiner og f) avregnings- og faktureringsplikt. Nettselskapet skal håndtere informasjon på en måte som gjør at enkeltleverandører ikke kan gis konkurransefortrinn. Videre har nettselskapet plikter å informere sluttbrukere om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i deres nettområde.

Ved oppstart av leveringspliktig kraftleveranse i medhold av energiloven § 3-3 skal nettselskapet uten ugrunnet opphold informere sluttbruker om de vilkår som gjelder for leveringen, samt gi sluttbruker informasjon om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i området og hvordan en sluttbruker kan skaffe seg en kraftleverandør. Dette skal meddeles skriftlig i form av et oppstartbrev som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat. Nettselskapet skal deretter minimum hver tredje måned gi sluttbruker den informasjon som nevnes i annet punktum, i form av et påminnelsesbrev som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat. Sluttbrukere som mottar leveringspliktig kraftleveranse skal informeres om endringer i priser og leveringsvilkår senest tre uker før endringen finner sted.

Når nettselskapet inngår i vertikalt integrerte virksomheter skal det utarbeides et program for overvåking av nøytralitet jamfør avregningsforskriftens § 8-1a. Programmet skal beskrive de tiltak som er truffet for å sikre at nettselskapet opptre i henhold til nøytralitetsbestemmelsene i energiloven. Nettselskapet har ansvar for å sikre at programmet etterleves, og skal utpeke en person som er ansvarlig for programmet. Det skal fremgå hvilke forpliktelser arbeidstakerne har for å sikre nøytralitet. Alle arbeidstakere i nettselskapet skal skriftlig forplikte seg til å opptre nøytralt overfor kraftleverandører og sluttbrukere. Programmet skal detaljert angi hva slags informasjon som er underlagt taushetsplikt, og hvordan denne skal behandles. Det skal gjennomføres regelmessig opplæring knyttet til etterlevelse av nøytralitetskravene. En årlig rapport med beskrivelse av de tiltak som er truffet, samt resultatene av disse, skal innen tre måneder etter årsskiftet offentliggjøres på en slik måte at den er lett tilgjengelig, samt oversendes til Norges vassdrags- og energidirektorat.

Krav fra NVE

NVE ila TrønderEnergi Nett AS overtredelsesgebyr for brudd på kravet om funksjonelt skille, om nettselskapets nøytralitet og program for overvåking av nettselskapets nøytralitet. Bruddene ble knyttet til energilovens § 4-7 og avregningsforskriftens § 8-1. I tilsynsrapporten ble det gitt 4 avvik og en anmerkning. Det ble blant annet pekt på at morselskapet hadde instruert nettselskapet til å ta en avgjørelse som hadde til hensikt å fremme konsernets interesser og ikke nettselskapets interesser. Avdeling Merke hadde en uklar rolle og hadde gitt innspill til informasjon som nettselskapet skulle videreformidle til sine kunder. Selskapet hadde også brutt omsetningskonsesjonens i forhold til manglende samfakturering med alle kraftleverandører.

NVE framførte følgende forhold som medførte brudd på loven:

- Styresammensetningen i TrønderEnergi Nett
- Instruksjonen om å stoppe MAFI-prosjektet
- Innspill fra avdeling Merke til nettselskapets informasjon overfor sine kunder
- Manglende rutiner og program for overvåking av nettselskapets nøytralitet
- Manglende likebehandling i forbindelse med fakturering.

Kontrollutvalgets spørretime/aktuelt fra utvalgene

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Hitra kommune	Møtedato 22.10.2013	Saksnr 025/13
---	-------------------------------	-------------------------

Saksbehandler: Jan-Åge Sneve Gundersen
Arkivkode: 033
Arkivsaknr.: 13/126-2

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling
Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Vedlegg
Kontrollutvalgets spørretime/aktuelt fra utvalgene

Saksutredning

I denne saken tar utvalget opp aktuelle saker fra de enkelte medlemmers sine ansvarsområder i kommunen. Det er også anledning for utvalget og ta opp saker som er relevante å diskutere for utvalget.

Kontrollutvalgets spørretime/aktuelt fra utvalgene

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Hitra kommune	Møtedato 22.10.2013	Saksnr
---	-------------------------------	---------------

Saksbehandler: Jan-Åge Sneve Gundersen
Arkivkode: 033
Arkivsaknr.: 13/126-2

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Saken legges fram uten innstilling.

Forslag til budsjett 2014 med økonomiplan 2015-2017 for kontrollutvalget i Hitra kommune

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Hitra kommune	Møtedato 22.10.2013	Saksnr 026/13
--	--------------------------------------	--------------------------------

Saksbehandler:	Jan-Åge Sneve Gundersen
Arkivkode:	033
Arkivsaknr.:	11/280-24

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling

Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret og tilrår at kommunestyret fatter følgende vedtak:

Kontrollutvalget forslag til økonomiplan for 2015-2017 og budsjett for 2014 med en netto ramme på kr.1 040.500, inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget, vedtas.

Saksutredning

Budsjettbehandlingen for kontrollorganene.

I henhold til forskrift om kontrollutvalg (§ 18), går det frem at kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettamme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret.

Kontrollutvalget fremmer herved en sak om budsjett for kontrollutvalgets virksomhet og kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester for 2014 i Hitra kommune.

Budsjettet for 2014 – med økonomiplan 2015 - 2017

Kontrollutvalgets budsjett vil inneholde utgiftene til selve driften av utvalget, samt utgiftene knyttet til kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og kjøp av revisjonstjenester.

Kontrollutvalgets egen virksomhet

Når det gjelder kontrollutvalgets egen virksomhet legges det opp til en justering på enkelte poster. Vi har i beregningene av godtgjørelse tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget avviker inntil 6 møter i året, etter satsene som er gjeldene. Når det gjelder tapt arbeidsfortjeneste har sekretariatet gjort et anslag basert på reglene i kommunens reglement ut fra tidligere drift.

Kontrollutvalget må ha mulighet og midler til å skaffe seg kunnskap og kan delta i erfaringsutveksling og samlinger sammen med andre kontrollutvalg. Kommunal – og Regionaldepartementet har i sine 85 anbefalinger for styrket egenkontroll i kommunene pekt på opplæring av kontrollutvalg som et viktig område. Det er derfor viktig at kursbudsjettet opprettholdes og gjerne styrkes og at kontrollutvalget tar initiativ til å styrke posten ut over sekretariatets forslag, dersom dette er ønskelig. For budsjettåret 2013 ble denne posten redusert med kr. 10 000.

På bakgrunn av erfaringstall de siste år, og å beholde de endringer som ble gjort i budsjettet for 2013, foreslår sekretariatet at budsjettet til kontrollutvalgets egen virksomhet totalt sett blir på kr. 164.000.

Kjøp av sekretariatstjenester

Hitra kommune kjøper sekretariatstjenester for kontrollutvalget hos KonSek Midt-Norge IKS. Dette er i henhold til den inngåtte avtalen om interkommunalt samarbeid. Representantskapet i KonSek behandlet budsjetttrammene for 2014 og kom fram til en forventet pris og lønnsvekst på ca 3,5 % for 2014. Avrundet betyr dette en økning på kr 7 000 for Hitra kommune.

Kontrollutvalget skal i henhold til bestemmelsene om kontroll og tilsyn i kommuneloven sørge for en tilfredsstillende kontroll og tilsynsordning i kommunen. Det viktigste verktøyet kontrollutvalget har for å utøve denne funksjonen er utvalgets kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester.

Tilgjengelige ressurser vil i første rekke være avhengig av budsjetttrammene som kontrollutvalget har for å kjøpe revisjons- og sekretariatstjenester. Utvalget påvirker også innretningen på tilsynsarbeidet gjennom hvordan kontrollutvalget prioriterer ulike tilsynsoppgaver som forvaltningsrevisjonsarbeid, selskapskontroll, særskilte undersøkelser eller utvidet finansiell revisjon innenfor særskilte områder.

For å kunne styre kontroll- og tilsynsarbeidet er kontrollutvalget avhengig av og ha oversikt over tilgjengelige tidsressurser. Dette gjelder både hos revisor som utøver det operative kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen, men også hos kontrollutvalgets sekretariat som sørger for saksforberedelsene for kontrollutvalget og som foretar mindre undersøkelser og kartlegginger av virksomheten i kommunen.

Kontrollutvalgets sekretariat har orientert om at kontrollutvalget i flere år har fått vesentlig flere timer til sekretariatstjenester enn de budsjetterte. Andre kontrollutvalg har som følge av vesentlig merforbruk av timer valgt å be kommunestyret om økte ressurser i stedet for å redusere på virksomheten. Hitra kommunes andel av budsjettene til KonSek har vært uforandret og ligget på 4,8 % siden oppstarten i 2005.

Nedenfor vedlegges en oversikt over forbruket i perioden 2010-2012, samt opplysninger om status per oktober 2013.

Kommune	Eierandel	Timeforbruk			Forbruk I prosent
			2010-2012	Mindreforbruk-	
Hitra kommune	3,6 %	889	677	212	131 %
Sum alle kommuner	100,00 %	14113	13563	550	104 %

Merforbruket av timer for Hitra var 26,5 % i 2010, 15,7% i 2011 og 52 % i 2012. Så langt i 2013 er det brukt 208 timer per 16.oktober av et budsjett på 229 timer, inklusive 13 timer som er belastet for kjøring. Dette utgjør 91 % av tildelte ressurser for 2013.

KonSek belaster ikke den enkelte kommune for reisetid, men fører denne over et felles budsjett. KonSek legger opp til likebehandling av kommunene uavhengig av geografisk beliggenhet. Hitra kommune er belastet med 13 timer reisetid så

langt i 2013, men medgått tid er 30 timer før møtet den 22.10.13.

KonSek erfarer at det med dagens aktivitet er krevende å gi Hitra kommune de tjenester som ønskes og forventes innenfor de fastsatte ressursrammer. Kontrollutvalg som over år har brukt sekretariatsressurser ut over budsjetterte timer må overfor sine kommunestyre signalisere at de kan komme til å be om økte rammer, eller redusere bruken av sekretariatstjenester. For KonSek er det viktig å kunne gi positiv tilbakemelding til kontrollutvalg og kommunestyre, hvis det er ønskelig med mer bistand enn det som ligger inne i de fastsatte rammer.

Representantskapet i KonSek har vedtatt følgende budsjettforutsetninger for 2014 i sak 3/13 den 29.04.13:

1. Representantskapet vedtar budsjettforutsetningene for Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS innenfor en total ramme på kr 4.455.000. Samlet honorar justeres opp med 3,5 % fra budsjett 2013.
2. Representantskapet gir styret fullmakt til å utarbeide budsjett for 2014 innenfor de vedtatte budsjettforutsetningene.
3. Representantskapet ber styret vurdere behovet for innbyrdes justeringer av honorarene mellom noen av eierkommunene for å sikre en mest mulig rettferdig honorarfordeling og samtidig imøtekomme eventuelle ønsker om økte ressurser fra enkeltkommuner.

KonSek er gjennom tidligere vedtak i representantskapet i sak 4/06, den 28.8.06, pålagt å fordele timeressursene i tråd med honorarene fra den enkelte deltakerkommune.

Dersom Hitra kommune skal opprette holde en aktivitet lik de foregående år, vil dette tilsvare en økning av honorar til sekretariatet på 40 000 kr fra 2013. Sekretariatet mener det derfor er viktig at kontrollutvalget tar stilling til om de ønsker å be kommunestyret om økte budsjetttrammer til sekretariatstjenester eller redusere timeforbruket, før budsjett for 2014 ferdigbehandles i kontrollutvalget og oversendes kommunestyret.

Kjøp av revisjonstjenester

Hitra kommune kjøper sine revisjonstjenester fra Revisjon Midt-Norge IKS. Dette er også i henhold til inngått avtale om interkommunalt samarbeid.

Representantskapet i Revisjon Midt-Norge IKS behandlet sitt budsjett for 2014 på møte den 30.9.2013. Det er foreslått en økning på 4,9 % fra 2013 til 2014, som avrundet betyr en økning på kr 29.000 for Hitra kommune.

Den totale rammen for kontrollutvalget, inkludert kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester, blir etter dette kr 1 041.500, som er en samlet økning på kr 36.500 (3,6 %) fra 2013.

Budsjettet kan spesifiseres som følger:

Kto	Tekst	Vedtatt budsjett 2013	Forslag budsjett 2014
10802	Godtgjørelse folkevalgte – Ledergodtgj.	20.000	20.000
10803	Møtegodtgjørelse (6 møter)	30.000	30.000
10804	Kompensasjon tapt arbeidsfortjeneste	50.000	50.000
10991	Arbeidsgiveravgift	6.000	6.000
11004	Aviser og tidsskrifter	2.000	2.000
11153	Beverting v/møter og utvalg	5.000	5.000
11504	Kursavgifter	30.000	30.000
11602	Skyssgodtgjørelse	15.000	15.000
11694	Kostgodtgjørelse	2.000	2.000
11704	Utlegg bom/parkering/buss/båt m.v.	3.000	3.000
12951	Kontingenter	2.000	1.000
SUM	KU's egen virksomhet	164.000	164.000
14751	Kjøp sekretariat kontrollutvalg	208.000	215.000
14751	Kjøp Revisjon Midt-Norge IKS	632.000	661.500
SUM	Kjøp revisjon og sekretariatstjenester	840.000	876.500
	Sum kontrollutvalg, sekretariat og revisjon	1 004.000	1 040.500

Økonomiplanen for perioden 2015 – 2017:

Med utgangspunkt i ovenstående redegjørelse kan følgende økonomiplan for planperioden

2014-2017 legges frem: (alle tall i 2013 kroner).

	Vedtatt budsjett 2013	Budsjett - forslag for 2014	Anslag for 2015*	2016*	Anslag for 2017*
Kontrollutvalget	165.000	165.000	165.000	165.000	165.000
Utgifter til sekretariatstjenester for kontrollutvalget	208.000	215.000	215.000	215.000	215.000
Utgifter til revisjon	632.000	661.500	661.500	661.500	661.500
Sum driftsutgifter	1 005.000	1 041.500	1 041.500	1 041.500	1 041.500

*) I ØKONOMIPLANEN ER BUDSJETTALLENE FOR 2013 VIDEREFØRT I PLANPERIODEN.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Dersom det ikke fremkommer spesielle signaler i møtet, vil sekretariatet legge opp til at kostnader til kontrollutvalgets egen aktivitet legges på samme nivå som for 2013, justert for forventet pris- og kostnadsvekst, og at budsjettet for sekretariatstjenester økes med 3,5 %, i tråd med vedtak i representantskapet. I så fall må kontrollutvalget i 2014 prioritere strengere enn de siste par år i forhold til bruk av sekretariatstjenester.

Orientering om status av revisjon av kommuneregnskapet 2013

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Hitra kommune	Møtedato 22.10.2013	Saksnr 027/13
---	-------------------------------	-------------------------

Saksbehandler: Jan-Åge Sneve Gundersen
Arkivkode: 033
Arkivsaknr.: 12/178-5

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Saksutredning

Kontrollutvalget er tillagt et tilsynsansvar gjennom kommuneloven og tilhørende forskrifter for regnskapsrevisjonen. Se også kontrollutvalgsbokens kap.9 side 119 når det gjelder regnskapsrevisjon. Boka er utlevert til faste medlemmer, [samt tilgjengelig på KonSek sine hjemmesider: www.konsek.no](http://www.konsek.no)

Ann-Katharine Gardner, ansvarlig regnskapsrevisor for Hitra kommune i Revisjon Midt-Norge vil orientere i møtet.

Nedenfor gjengis kontrollutvalgets oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon, slik de fremgår av kontrollutvalgsforskriftene.

Kap. 4. Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon

§ 6. Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor.

§ 7. Uttalelse om årsregnskapet

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgj

uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget.

Uttalelsen

avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet/kommunerådet eller fylkesutvalget/fylkesrådet i hende tidnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til

kommunestyret/fylkestinget.

§ 8. Oppfølging av revisjonsmerknader

Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommuner og

fylkeskommuner § 4, skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp.

Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller

fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader er blitt fulgt opp. ”

Som det fremgår av § 6 skal kontrollutvalget holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet. Oppdragsansvarlig revisor for kommuneregnskapet vil gi en muntlig orientering om status i revisjonsarbeidet og svare på eventuelle spørsmål fra kontrollutvalget.

Orientering fra administrasjonen

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Hitra kommune	Møtedato 22.10.2013	Saksnr 028/13
--	--------------------------------------	--------------------------------

Saksbehandler:	Jan-Åge Sneve Gundersen
Arkivkode:	033
Arkivsaknr.:	13/5-9

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling
Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Saksutredning

Orientering fra administrasjonen med nye personer i nye funksjoner.
Kontrollutvalget vedtok i sitt forrige møte den 27.8.2013 i sak 018/13:

”Kontrollutvalget tar saken til orientering.
Utvalget ønsker i neste møte å invitere personalsjefen, økonomisjefen,
Edel Myhren og rådmannen til å orientere og presentere seg for utvalget.”

Rådmannen og de han måtte ønske å ha med seg er invitert til å delta i saken angående forarbeid til ny plan for forvaltningsrevisjon med innspill i møtet for Kontrollutvalget.

Plan for forvaltningsrevisjon 2014-2015 - Forarbeid og overordnet analyse

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Hitra kommune	Møtedato 22.10.2013	Saksnr 029/13
--	--------------------------------------	--------------------------------

Saksbehandler:	Jan-Åge Sneve Gundersen
Arkivkode:	216, &30
Arkivsaknr.:	13/143-1

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar innspill i møtet til forarbeid for plan for forvaltningsrevisjon for Hitra kommune 2014-2015 til orientering.

Kontrollutvalget ber sekretariatet ta med seg innspillene og de signaler gitt i møtet med i det videre arbeidet i overordnet analyse og i forslag til plan for forvaltningsrevisjon.

Vedlegg

Plan for forvaltningsrevisjon for Hitra kommune 2012-2013_
Vedtatt i KS 29.3.2012

Overordnet analyse 2013

Saksutredning

Kontrollutvalget skal nå rullere sin plan for forvaltningsrevisjon, da den gjeldene plan er gyldig for 2012-2013. I dette arbeidet er det viktig med en bred gjennomgang av kommunens virksomhet, blant annet igjennom en overordnet analyse og innspill fra administrasjon og politisk ledelse i kommunen.

Planen skal vedtas av kommunestyret og kontrollutvalget skal innstille på forslag til plan for kommunestyret. At planen gjenspeiler en bred involvering vil gi den større legitimitet og eierskap hos både kommunens administrative ledelse og for kommunestyret. Det er også en stor fordel at involvering gjøres så tidlig som mulig i denne prosessen.

Det vil i starten av møtet være en kort presentasjon fra Revisjon Midt-Norge IKS ved Tor Arne Stubbe i hva en forvaltningsrevisjon er og hva en kan forvente seg ut av et slikt revisjonsprosjekt. Etter dette er det satt av tid fram til kl.16.30 for innspill fra administrasjonen og inviterte politikere.

Vedlagt denne saken vil plan for forvaltningsrevisjon 2012-2013 legges ved, samt grunnlagsdokumenter for overordnet analyse vil ettersendes.

Kontrollutvalgsekretariatets konklusjon

Sekretariatet vil påpeke viktighet av at dette arbeidet er så åpent som mulig og at det er åpent for alle innspill for å kunne lage en best mulig plan til nytte for kommunen og de intresser ledelsen av kommunen spiller inn fra både politisk og administrativt hold.

HITRA KOMMUNE

Plan for forvaltningsrevisjon for 2012-2013

Vedtatt av kontrollutvalget i Hitra kommune som sak KU-008/12.

Vedtatt av Hitra kommunestyre som sak PS-49/12 på møte 29.mars 2012.

**Hitra kommune
Kontrollutvalget**

Plan for forvaltningsrevisjon for 2012-2013

Fremgangsmåte

Planen for forvaltningsrevisjon bygger på en overordnet analyse av virksomheten i Hitra kommune ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering som ble gjort i en omfattende runde i 2010. Formålet er å bidra til at Hitra kommune oppnår målsettingene som kommunen har satt for sin virksomhet, eller unngår å komme i situasjoner som gjør at måloppnåelse begrenses eller som kan skade kommunens omdømme utad.

Kontrollutvalget har i sitt arbeid tatt utgangspunkt i plan- og styringsdokumentene i kommunen, handlingsprogrammet med økonomiplanen for kommunen og politiske vedtak som gir føringer for kommunens virksomhet fremover. Videre har utvalget sett på måloppnåelsen formulert i offentlig statistikk, regnskap, årsmeldinger og tilbakemeldinger til kommunestyret. Gruppeledere, utvalgsledere, ordfører på vegne av det politiske systemet, og rådmannen på vegne av det administrative systemet invitert til å komme med innspill til planen før den legges fram for kommunestyret.

Til grunn for prioritering av prosjektområdene i denne planen ligger drøftinger for den forrige plan for forvaltningsrevisjon, samt sekretariatets vurderinger og analyser. Nye drøftinger i kontrollutvalgets møte den 13. desember 2011, med politisk og administrativ ledelse og endelig behandling den 13. februar 2012 før oversendelse til kommunestyret.

Overordnede målsettinger:

Overordnede målsettinger er nedfelt gjennom Hitra kommunes kommuneplanarbeid, og Hitra kommunestyre har vedtatt følgende visjon for dette arbeidet:

Hitra – mulighetenes øy i mulighetenes region

Kommuneplan for Hitra – samfunnsdelens målsettinger

(Kommunestyret sak KS-141/2007 - 29.08.2007) Gjengir her et sammendrag av de overordnede målsettingene:

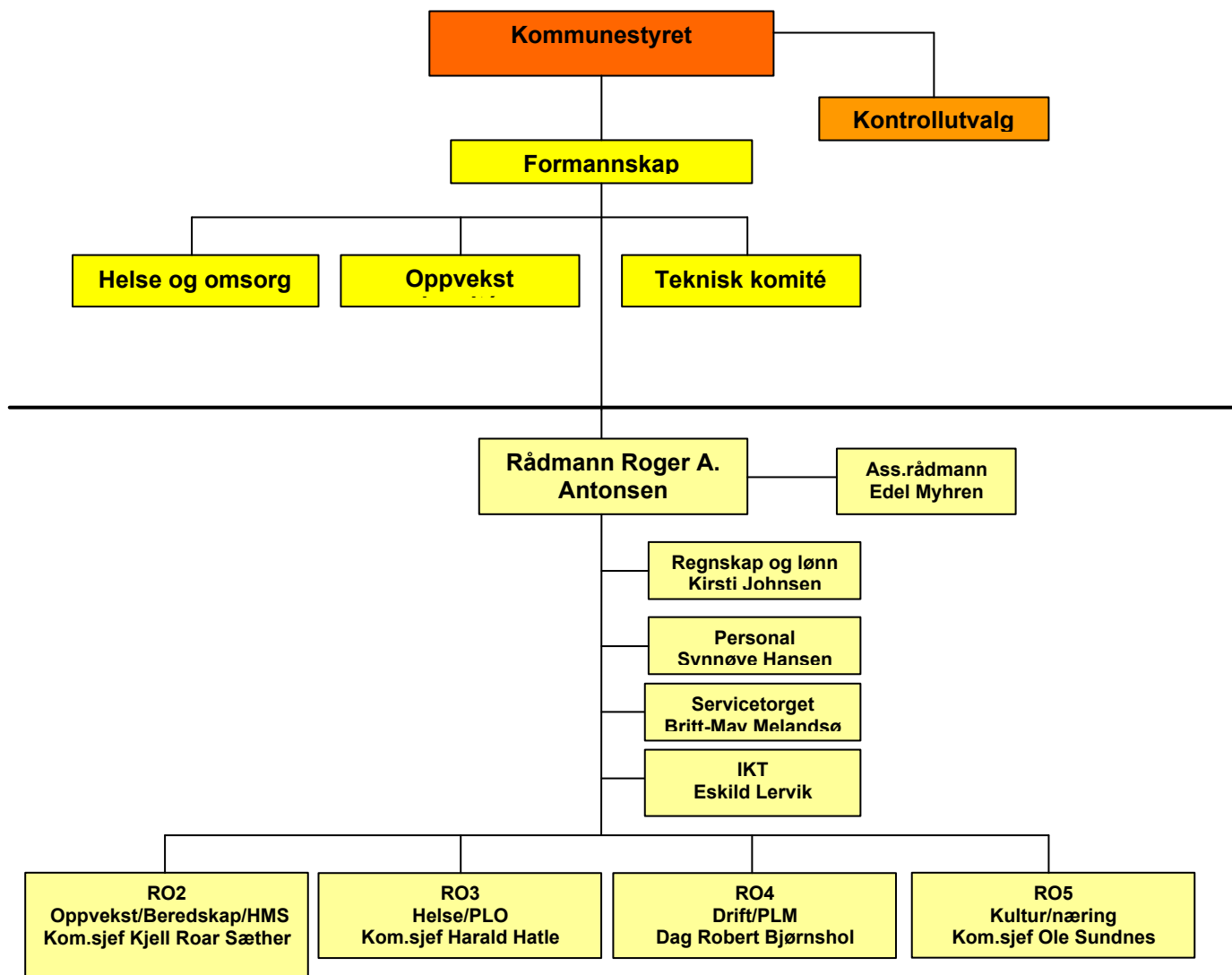
1. Gode tilbud for barn og ungdom som bidrar til mestring, læring og utvikling
2. Hitra – "Ja-kommune" for næringsliv og arbeidsplasser
3. Hitra – et senter for kulturell verdiskaping
4. Hitra – med livskvalitet for alle
5. Hitra – med god offentlig service og tjenester
6. Hitra som førende i regional tenkning og utvikling

Denne planen er for perioden 2007 – 2018. Ved nyvalg av kommunestyre skal kommuneplanens overordnede del og samfunnsdel tas opp til vurdering for rullering. Etter samtale med administrasjonen skal en det utredes en sak fram mot en politisk behandling etter at arbeidet med denne planen er påbegynt. Derfor rulleres plan for forvaltningsrevisjon på gjeldene planverk, og ny plan for forvaltningsrevisjon vil rulles etter en ny gjennomgang av

kommunen med en overordnet analyse, basert mot en eventuell ny kommuneplan ved neste milepæl. Dette vil komme i sluttfasen av virketid for denne planen, høsten 2013.

I likhet med kommunen for øvrig er det viktig at kontrollutvalget i sitt arbeid støtter opp under visjonen og de overordnede målene som kommunestyret har satt for Hitra.

Hitra kommune – Administrativ og politisk organisering

Plan for forvaltningsrevisjon for 2012-2013.

Med bakgrunn i gjennomgangen som er gjort av Hitra kommune og kommunens virksomhet foreslår kontrollutvalget temaer for forvaltningsrevisjon i 2012-2013. Det er tatt med mange mulige prosjekter i planen, men kontrollutvalget setter opp en prioritert rekkefølge i planen til oversendelse til kommunestyret.

1. Kostnadsutviklingen i Hitra kommune, herunder også om nye og større investeringer har gitt påviselige kostnadsmessige (driftsmessige) gevinster:

I følge regnskapet har sum driftsutgifter i Hitra kommune i de siste årene vært økende, og senest i 2010 økte driftsutgiftene med i overkant 21 millioner. Dette er ikke enestående for Hitra kommune i forhold til andre kommuner, men i en trang økonomisk situasjon kan det være grunn til å vurdere kostnadsbildet og nivået på de tjenestene som kommune gir. I en forvaltningsrevisjon kan det være aktuelt å analysere kostnadsbildet og vurdere dette opp i mot kostnadene og kostnadsutviklingen i sammenlignbare kommuner. Aktuelle kostnadsarter kan være kurs og konferanseutgifter, bruk av innleid kompetanse og utgifter innenfor det enkelte tjenesteområde som skole, teknisk og helse.

2. Vann og vannverksutbygging i Hitra

Hitra kommune har satset på å tilby innbyggere og næringsliv vann av god kvalitet. Dette har ført til at vannavgiftene i kommunen er høye. Kommunen står overfor betydelige investeringer i de neste årene, blant annet som følge av høyt svinn på det vannet som produseres. En undersøkelse her vil blant annet være å se på: Hva skal inngå i selvkostberegningene for vann, er det mulig overvelte en større andel av kostnadene for investeringer på de abonnenter som utløser investeringen og hva kan gjøres for å begrense svinn av vann?

3. Eiendomsforvaltningen i Hitra kommune

Sitter kommunen på en riktig eiendomsmasse, blir denne utnyttet på riktig måte og finnes det eventuelt muligheter for alternativ bruk, sett i forhold til kommunens ansvarsområder, muligheter for inntjening og utnyttelsesgrad? Videre kan det være aktuelt å kartlegge vedlikeholdsbehov og vurdere om man klarer man å opprettholde standarden på kommunale bygninger. Kommunen har tidligere kjørt undersøkelser på området og et eventuelt forvaltningsrevisjonsprosjekt må bygge på disse undersøkelsene.

4. Miljøsatsingen i Hitra kommune

Miljø er et tema kommer mer og mer på dagsorden, både for den enkelte innbygger og for private og offentlige virksomheter. En felles målsetting har vært å leve og drive en virksomhet ut fra prinsippet om "bærekraftig utvikling". I Brundtlandkommisjonens rapport "Vår felles framtid" (1987) er bærekraftig utvikling definert som: en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. "Viktige målsettinger ligger i Lokal Agenda 21 som er et handlingsprogram for en bærekraftig utvikling i det 21 århundre og som er et av flere sluttdokumenter fra FN konferansen om miljø og utvikling i Rio i 1992. Med tildelingen av Nobels fredspris for 2007 til FNs klimapanel og Al Gore er utfordringene knyttet til miljø og miljøarbeidet gitt anerkjennelse og publisitet verden over. I kommunene dukker spørsmålet etter hvert opp om hva som blir gjort for å sikre en bærekraftig utvikling og fokus på miljø.

En forvaltningsrevisjonsundersøkelse kan være med å sette miljøperspektivet på dagsorden i Hitra kommune, men en vurdering av miljøbevisstheten hos den enkelte

ansatte og om kommunen har en strategi for hvordan kan skal ivareta miljøet på best mulig måte i den kommunale virksomheten.

Andre aktuelle og tidligere diskuterte prosjekter uten noen prioriteringsgrad er;

Hitra kommune - aksjonær og eiendomsbesitter (Jf prosjekt om eiendomsforvaltning)

Hitra kommune sitter på betydelig verdier, både i form av bygningsmasse, inventar, grunneiendom og eierandeler i eksterne selskaper. I balanseregnskapet står det oppført verdier av anleggsmidler (utenom utlån og pensjonsmidler) til en bokført verdi på vel 500 millioner kroner. De regnskapsmessige verdiene er vanligvis satt lavt. For at kommunen skal kunne ivareta og forvalte sine verdier på en god måte er det viktig at kommunen har oversikt over hva man eier og er bevisst sitt eierskap. En forvaltningsrevisjonsundersøkelse med fokus på Hitra kommune som forvalter av realkapital og finanskapital vil i første rekke omfatte en kartlegging av hvilke eiendeler kommunen besitter, vurdere systemene kommunen har for å holde oversikt over sine verdier og evt. følge opp forvaltningen disse.

Arbeid med nærvær/fravær/arbeidsmiljø

Sykefraværet i kommunen har gjennom flere år vært høyt, i 2010 var det en nedgang på 1 % fra foregående år, men det totale tallet for kommunen var 9,4%. Dette tilsier for Hitra kommune ca. 30 ansatte til en hver tid er borte fra sitt arbeid. Kommunen har selv satt fokus på området og uttalt i sine årsmeldinger at tiltak og nærværsløsning har vært prioritert for 2010 og 2011.

Gjennom en forvaltningsrevisjonsundersøkelse har man mulighet til å kartlegge hvordan mål om å redusere sykefraværet følges opp gjennom konkrete tiltak, og om tiltakene virker hensiktsmessige og etter intensjonene. Samt om det jobbes målrettet med nærvær etter vedtatte målsetninger, og om arbeidsmiljøet i kommunen er en faktor som innvirker, samt om ledelsesstrategien virker etter målsetningene.

Renovasjonstjenester i Hitra kommune

Kystmiljø AS ble stiftet i 1994 som et interkommunalt renovasjonsselskap for kommunene Hitra og Frøya. Fra 9.1.2006 overtok HAMOS Forvaltning IKS samtlige aksjer i selskapet, samtidig som kommunene Hitra og Frøya ble fullverdige medlemmer i HAMOS. Selskapet Kystmiljø's tidligere oppgaver ivaretas nå av HAMOS. Aktiviteten i selskapet Kystmiljø er nå svært begrenset og består i utleie av anlegg og driftsmidler tilknyttet til den lovpålagte Renovasjonsordningen i de to tidligere eierkommunene. Selskapet Kystmiljø har ikke erverv som formål, og er i praksis et sovende selskap.

En forvaltningsrevisjonsundersøkelse kan være med å se om renovasjonstjenestene i Hitra kommune oppfyller lovskrav og Hitra kommune sine krav og forutsetninger for tjenesten. En annen vinkel kan være hvorvidt får innbyggere i Hitra kommune levert en tilsvarende god tjeneste som tidligere og får Hitra kommune de tjenestene de betaler for. Og er Hitra kommune en eier som utøver sitt eierskap godt og i tråd med forventninger, målsetninger og regelverk.

Omdømme og omdømmebygging i Hitra kommune

Et godt omdømme er viktig for enhver kommune som vil tiltrekke seg nye arbeidsplasser og innbyggere, og som ønsker at ungdom blir boende eller kommer tilbake til kommunen etter endt utdanning. Ved å fremstå som en attraktiv og god kommune å bo i vil Hitra kommune kunne skape utvikling og et livskraftig miljø. I denne sammenhengen er det viktig at Hitra kommune har et godt omdømme, både hos kommunens egne innbyggere, i regionen og landet for øvrig. Omdømme kan enkelt defineres som det "bildet" folk har av kommunen. For å skape og opprettholde et godt omdømme er det viktig å ha fokus på hvordan kommunen fremstår, og på hvilken måte Hitra kommune profilerer seg utad. Mediastrategi, hvordan politikere og ansatte omtaler sin egen arbeidsplass / kommune og hvordan kommunen markedsfører seg selv, er viktige forhold med tanke på å skape et godt omdømme.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til omdømme i Hitra kommune kan rettes mot å se hva Hitra kommune har gjort, og evt. kan gjøre for å bygge et godt omdømme, både overfor egne innbyggere, potensielle nye innbyggere og næringsaktører. Videre kan det være aktuelt å kartlegge hvilket "bilde" folk har av Hitra, både blant kommunens egne innbyggere og blant folk som bor utenfor kommunen. Med tanke på bosetting og tilflytting vil målgruppen særlig være unge mennesker i etableringsfasen.

KOSTRA og andre rapporteringssystemer i kommunen.

Innrapportering av informasjon fra kommunen til ulike registre. KOSTRA, kommune stat rapportering, er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet. Hvordan er kvaliteten i KOSTRA-tallene? Hvordan bruker kommunen KOSTRA-tallene som underlag for politiske beslutninger? IPLOS er systematisert standardinformasjon basert på individopplysninger om søkere og mottakere av kommunale sosial- og helsetjenester. Et obligatorisk verktøy for dokumentasjon, rapportering og statistikk for kommunene og sentrale myndigheter.

Dersom det skal settes i gang et prosjekt på området for å se på kvaliteten av registreringen, er det en fordel om dette koordineres med prosjekt i flere kommuner. Så langt har få kommuner prioritert dette området som prosjekt, selv om kommunene etter hvert i større grad bygger sine analyser på informasjonen som legges inn i denne type statistiske oversikter.

Fremtidens skole - Kompetanseløftet

Reform 2006 (Kunnskapsløftet) innen skolen setter krav til pedagogisk opplegg, kompetanse og skolebygg. I den sammenhengen kan det være aktuelt å se nærmere på hva kommunen har gjort, og vil gjøre, for å innfri intensjonene i "Kunnskapsløftet". I dette ligger blant annet å sikre undervisningspersonale tilstrekkelig kompetanse og videreutdanning (kompetanseløftet), sikre den enkelte elev en tilpasset opplæring ut fra kunnskap og forutsetninger, og sørge for en bygningsmasse som er tilpasset krav til pedagogisk opplegg.

Det er ikke mulig å gjennomgå alle aspektene i Stortingets satsing innenfor Kunnskapsløftet i en undersøkelse. Sett i lys av satsingen og kommunestyrets vedtak i sak KS-92/2008 "Kompetanseutvikling i grunnskolen i Hitra kommune 2008-2009" vil det være svært aktuelt å vurdere oppfyllelsen av kommunestyrets vedtak, samt intensjonene i den delen av kunnskapsløftet som er benevnt "Kompetanseløftet" som nettopp setter fokus på kompetanse og kompetanseutvikling hos undervisningspersonalet. Uten kompetente og motiverte lærere vil det heller ikke være mulig å gi god utdanning og motivere elevene for læring.

Psykisk helsevern i Hitra kommune

Psykisk helsevern har vært et satsingsområdet på nasjonalt nivå med en storstilt opptrappingsplan over flere år. Etter hvert som opptrappingsplanen har virket kan det være aktuelt å kartlegge hva opptrappingsplanen har betydd i Hitra kommune og om brukerne får tilgang til den behandlingen man har rett på. I den sammenhengen kan det også ha vært aktuelt se nærmere på hvordan samarbeidet mellom kommunehelsetjenesten og 2. linjehelsetjenesten fungerer.

Fremtidens pleie- og omsorgstjenester i Hitra kommune

Kommunene står overfor betydelig omsorgsutfordringer i de kommende årene. Nye brukergrupper av yngre brukere med et større spekter av sosiale og helsemessige problemer, en aldrende befolkning, samt knapphet på omsorgsytere stiller samfunnet og kommunene overfor nye og formidable krav. En optimal balanse mellom sykehjem, omsorgsboliger, dagtilbud og hjemmetjenester er av avgjørende betydning. Videre må de ansatte få bruke mer av sin tid til de primære omsorgsoppgavene og mindre til transport, administrasjon, tilsyn og tunge løft. Gjennom St.mld. nr 25 "Mestring, muligheter og mening – Fremtidas omsorgsutfordringer" gir Helse- og omsorgsdepartementet en oversikt over utfordringer og strategier for å utforme morgendagens omsorgstilbud i kommune. I dette ligger også ulike virkemidler. Et forvaltningsrevisjonsprosjekt innenfor dette temaet vil sette fokus på hvilke strategier kommunen har i forhold til utviklingen av omsorgstilbudet i de nærmeste årene og hvordan man har tenkt å oppnå disse målsettingene, også i samarbeid med statlige virkemidler.

Kriseberedskapen i Hitra kommune

Med kriseberedskap mener vi tiltak ved større ulykker eller katastrofer som kan ramme Hitrasamfunnet. Et forvaltningsrevisjonsprosjekt med fokus på kriseberedskap kan f.eks. sette fokus på om kommunen har de planer for krisehåndtering som kommunen er pålagt, om planene er tilpasset krisescenarier som er aktuelle for Hitra og om kommunen er i stand til å iverksette de tiltak som er skissert i planene. Relativt ny lov på området gjør at denne bør virke en tid før en igangsetter kontroll.

Avslutning

Oversikten inneholder mange flere temaområder enn hva det er ressurser for å gjennomføre i 2012-2013. Trolig vil det kun være aktuelt å gjennomføre 2 av prosjektene i perioden i egenregi for kommunen.

Kontrollutvalget setter likevel innfallsvinklene opp i planen, både for å tilkjenne områder som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon, og for å ha prosjekter i reserve dersom det oppstår forhold som viser at de prosjektene som er høyest prioritert likevel ikke er aktuelle for gjennomføring i planperioden. Videre vil prosjekter som ikke blir prioritert i nåværende plan, kunne være aktuelle for gjennomføring senere. Når planen skal rulleres med henblikk på arbeidet i kommende år og eventuelt vedtagelse av ny samfunnsdel av kommuneplanen fra kommunestyret.